
Nacrt
Prijedlog zakona broj _____

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
KONVENCIJE O IZVOĐENJU DOKAZA U INOZEMSTVU U GRAĐANSKIM
ILI TRGOVAČKIM STVARIMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibanj 2009.

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O IZVOĐENJU DOKAZA U INOZEMSTVU U GRAĐANSKIM ILI TRGOVAČKIM STVARIMA

I- USTAVNA OSNOVA

Na temelju članka 139. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01-ispravak) pokreće se postupak za potvrđivanje Konvencije o izvođenju dokaza u inozemstvu u građanskim ili trgovačkim stvarima (u daljnjem tekstu: Konvencija).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI TE OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Republika Hrvatska članica je Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu od 12. lipnja 1995. godine te stranka Statuta Haške konferencije od 01. listopada 1995. godine. Republika Hrvatska aktivno prati rad Haške konferencije te redovno sudjeluje na sastancima posebnih komisija i radnih skupina koje se sazivaju i održavaju u skladu sa Statutom Haške konferencije, a radi razmatranja i usvajanja, te unifikacije pravila međunarodnog privatnog prava.

Konvencija je sastavljena u Hagu 18. ožujka 1970. godine, a stupila je na snagu 7. listopada 1972. godine.

Stranke konvencije u ovom trenutku su slijedeće države (njih ukupno 47): Argentina, Australija, Bjelarus, Bugarska, Kina, Cipar, Češka Republika, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Indija, Izrael, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Meksiko, Monako, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Ruska Federacija, Slovačka, Slovenija, Južna Afrika, Španjolska, Šri Lanka, Švedska, Švicarska, Turska, Ukrajina, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, Sjedinjene Američke Države, Venezuela, Barbados, Kuvajt, Sejšeli, Singapur, Lihtenštajn, Bosna i Hercegovina i Island.

Iako je Republika Hrvatska sklopila dvostrane ugovore o pružanju pravne pomoći u građanskim stvarima s većim brojem država stranaka ove Konvencije, a i stranka je Haške konvencije o građanskom postupku od 1. ožujka 1954. godine na temelju sukcesije, pristupanje Konvenciji pojednostavit će pružanje pravne pomoći u odnosima i s državama strankama ove Konvencije, te ujednačiti međusobnu praksu.

Odredbom članka 29. Konvencije propisano je da će, u odnosima država koje su stranke ove Konvencije, a ujedno su stranke jedne ili obje Konvencija o građanskom postupku od 17. srpnja 1905. godine i 1. ožujka 1954. godine, odredbe ove Konvencije zamijeniti članke 8. do 16. navedenih Konvencija.

Nadalje, pristupanje Konvenciji omogućit će pružanje pravne pomoći u građanskim stvarima i u odnosima s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene dvostrane ugovore niti su stranke Haške konvencije o građanskom postupku od 1. ožujka 1954. godine, a u odnosima s kojima se međunarodna pravna pomoć odvija temeljem procesnih propisa po načelu uspostavljene faktične uzajamnosti (članak 181. stavak 1. Zakona o parničnom postupku, „Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07 i 84/08).

Pristupanje Konvenciji ne zahtjeva donošenje novih, niti izmjenu postojećih propisa, jer je Zakonom o parničnom postupku već uređen način pružanja pravne pomoći inozemnim sudovima ukoliko to nije uređeno međunarodnim ugovorom.

Ovim Zakonom potvrđuje se Konvencija kako bi njezine odredbe, u skladu s člankom 140. Ustava Republike Hrvatske, postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Konvencijom je uređena međunarodna pravna pomoć upućivanjem i izvršenjem zamolnica u građanskim ili trgovačkim stvarima s ciljem olakšavanja i poboljšanja ostvarivanja uzajamne pravosudne suradnje u građanskim ili trgovačkim stvarima i to pribavljanjem dokaza ili izvršenjem neke druge pravosudne suradnje odnosno izvođenjem postupovnih radnji (saslušanje stranaka, svjedoka, vještačenja, pribavljanje obavijesti, podataka i sl.).

Konvencija sadrži odredbe o obvezi određivanja središnjeg tijela države ugovornice koje se obvezuje zaprimati zamolnice od pravosudnog tijela druge države ugovornice, o sadržaju zamolnice, uporabi jezika, nazočnosti radnjama pružanja međunarodne pravne pomoći stranaka u postupku i njihovih zastupnika kao i pravosudnog osoblja tijela druge države ugovornice koje traži izvršenje zamolnice, te odredbe o mogućnosti izvođenja dokaza od strane predstavnika diplomatskog i konzularnog osoblja na državnom području druge države ugovornice u kojoj obnašaju svoje dužnosti ali uz odobrenje države (nadležnog tijela) u kojoj obnašaju svoje dužnosti.

Republika Hrvatska će prilikom polaganja svoje isprave o pristupu kod depozitara (Vlada Kraljevine Nizozemske) u skladu s člankom 33. stavkom 1. Konvencije, priopćiti rezervu vezano uz članak 4. stavka 2. Konvencije (zahtjeva se da zamolnica bude na hrvatskom jeziku ili uz nju treba biti priložen prijevod na hrvatski jezik – kako bi se olakšalo hrvatskim pravosudnim tijelima postupanje vezano uz izvršenje zamolnice), te članke 16. i 18. Konvencije (radi zaštite suvereniteta Republike Hrvatske, isključuje se mogućnost da strani diplomatski službenici i konzularni agenti na državnom području Republike Hrvatske izvode dokaze u odnosu na državljane Republike Hrvatske ili državljane treće države).

Također, Republika Hrvatska će prilikom polaganja svoje isprave o pristupu kod depozitara (Vlada Kraljevine Nizozemske) priopćiti određene izjave, u smislu članka 35. Konvencije, vezane uz: članak 2. – Ministarstvo pravosuđa, kao središnje tijelo državne uprave koje između ostalog obavlja i poslove sklapanja i provedbe međunarodnih ugovora iz područja međunarodne pravne pomoći u građanskim stvarima, odredilo bi se kao središnje tijelo sukladno Konvenciji; članak 8. – kako bi se priopćilo da pravosudno osoblje države moliteljice može nazočiti izvršenju zamolnice uz prethodno odobrenje Ministarstva pravosuđa; članak 15. – kako bi se priopćilo da diplomatski službenici i konzularni agenti drugih država ugovornica mogu na državnom području Republike Hrvatske izvoditi dokaze kao pomoć za potrebe postupka koji se vodi pred sudovima države čiji su predstavnici, bez prethodnog odobrenja hrvatskog središnjeg tijela, pod uvjetom da je osoba na koju se izvođenje dokaza odnosi, isključivo državljanin države koju predstavlja, čime se postiže efikasnije pružanje pravne pomoći; članak 23. – kako bi se priopćilo da Republika Hrvatska neće izvršavati zamolnice izdane u svrhu predraspravnog otkrivanja dokumenata, kako je poznat u zemljama *common law* sustava, budući postupak predraspravnog otkrivanja dokumenata nije u duhu europskog kontinentalnog pravnog sustava, a na kojem počiva pravni poredak Republike Hrvatske.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora ("Narodne novine", broj 6/02 – pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04 i 39/08) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. Naime, s obzirom na razloge navedene u točki II. ovoga Prijedloga, činjenicu da se Konvencijom predviđaju mehanizmi i postupci kojima se pojednostavljuje ostvarivanje pravne pomoći vezane uz izvođenje dokaza u građanskim i trgovačkim stvarima u smislu ujednačavanja međusobne prakse u odnosima država stranaka, te uzimajući u obzir da je Konvencija već stupila na snagu u skladu sa svojim odredbama i primjenjuje se u odnosima velikog broja država, cijeni se da postoji interes da Republika Hrvatska što skorije okonča svoj unutarnji pravni postupak, kako bi se stvorile pretpostavke da Konvencija, u skladu sa svojim odredbama, i u odnosu na Republiku Hrvatsku stupi na snagu, te kako bi se između Republike Hrvatske i ostalih država stranaka Konvencije mogli početi primjenjivati mehanizmi i postupci predviđeni Konvencijom.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već sklopljenim međunarodnim ugovorima, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka, ne mogu vršiti izmjene i dopune međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj prijedlog Zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O IZVOĐENJU DOKAZA U INOZEMSTVU U GRAĐANSKIM ILI TRGOVAČKIM STVARIMA

**KONAČNI PRIJEĀBLOG ZAKONA O
POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O IZVOĐENJU
DOKAZA U INOZEMSTVU U GRAĐANSKIM
ILI TRGOVAČKIM STVARIMA**

Članak 1.

Potvrđuje se Konvencija o izvođenju dokaza u inozemstvu u građanskim ili trgovačkim stvarima, saslavljenā u Hagu, dana 18. ožujka 1970. godine, u izvorniku na engleskom i francuskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Konvencije iz članka 1. ovoga Zakona u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik, glasi:

**KONVENCIJA O IZVOĐENJU DOKAZA U INOZEMSTVU
U GRAĐANSKIM ILI TRGOVAČKIM STVARIMA**

Države potpisnice ove Konvencije,

želeći olakšati upućivanje i izvršenje zamolnica te promicati usklađivanje različitih načina koje one primjenjuju u tu svrhu,

želeći poboljšati uzajamnu pravosudnu suradnju u građanskim ili trgovačkim stvarima,

odlučile su o tome sklopiti Konvenciju, te su se sporazumjele o sljedećim odredbama:

POGLAVLJE I. – ZAMOLNICE

Članak 1.

Pravosudno tijelo države ugovornice može u građanskim ili trgovačkim stvarima, u skladu s odredbama prava te države, tražiti putem zamolnice nadležno tijelo druge države ugovornice pribavljanje dokaza ili izvršenje neke druge postupovne radnje.

Zamolnica se ne može koristiti za pribavljanje dokaza koji se ne namjerava upotrijebiti u sudskom postupku koji je pokrenut ili čije se pokretanje planira.

Izraz "druga postupovna radnja" ne obuhvaća dostavu sudskih pismena ili pokretanje bilo kakvog postupka temeljem kojeg bi se izvršavale presude ili provodila ovrha uključujući i naloge o privremenim ili zaštitnim mjerama.

Članak 2.

Država ugovornica određuje središnje tijelo koje se obvezuje zaprimati zamolnice koje dolaze od pravosudnoga tijela druge države ugovornice i upućivati ih tijelu nadležnom za njihovo izvršenje. Svaka država svoje središnje tijelo ustrojava prema vlastitome pravu.

Zamolnice se šalju središnjem tijelu države izvršenja bez slanja putem bilo kojeg drugog tijela te države.

Članak 3.

U zamolnici se navodi -

- a) tijelo koje traži njezino izvršenje i tijelo od kojeg se traži njeno izvršenje, ako je poznato tijelu koje traži izvršenje zamolnice;
- b) imena i adrese stranaka u postupku i njihovih zastupnika, ako postoje;
- c) vrsta postupka za koji se traži izvođenje dokaza, uz naznaku svih potrebnih informacija s tim u vezi;
- d) dokazi koje je potrebno pribaviti ili druge postupovne radnje koje je potrebno izvršiti.

Ako je to potrebno, u zamolnici se *inter alia* navodi -

- e) imena i adrese osoba koje je potrebno ispitati;
- f) pitanja koja treba postaviti osobama koje je potrebno ispitati ili prikaz činjenica o kojima ih je potrebno ispitati;
- g) dokumenti ili druga imovina, nepokretna ili osobna, koju je potrebno pregledati;
- h) uvjet da se iskaz treba dati pod prisegom ili uz potvrdu uz naznaku posebnog oblika koji treba upotrijebiti;
- i) bilo koji poseban način ili postupak koji treba primijeniti prema članku 9.

U zamolnici se mogu navesti i sve informacije potrebne za primjenu članka 11.

Ne može se zahtijevati legalizacija ili neka druga slična formalnost.

Članak 4.

Zamolnica treba biti na jeziku tijela zamoljenog za njezino izvršenje, ili se uz nju mora priložiti prijevod na taj jezik.

Unatoč tome, država ugovornica prihvatit će zamolnicu i ako je na engleskom ili francuskom jeziku, odnosno u prijevodu na neki od tih jezika, osim ako ona nije stavila rezervu predviđenu člankom 33.

Država ugovornica koja ima više od jednog službenog jezika i ne može, zbog svojeg unutarnjega prava, primati zamolnice na jednom od tih jezika za čitavo njezino državno područje, izjavom će odrediti jezik na kojem zamolnica mora biti sastavljena ili na koji jezik mora biti prevedena, u svrhu izvršenja u određenim dijelovima njezinog državnog područja. U slučaju nepoštivanja te izjave bez opravdanog razloga, troškove prijevoda na zatražen jezik snosi država podnjetla.

Država ugovornica može izjavom odrediti jezik ili jezike, pored onih iz prethodnih stavaka, na kojima se zamolnica može poslati njezinom središnjem tijelu.

Točnost svakoga prijevoda koji se prilaže uz zamolnicu treba biti ovjerena bilo od strane diplomatskog službenika ili konzularnog agenta, odnosno od strane sudskog tumača ili bilo koje druge osobe koja je za to ovlaštena u jednoj ili drugoj državi.

Članak 5.

Ako središnje tijelo smatra da zamolnica nije u skladu s odredbama ove Konvencije, ono će o tome odmah obavijestiti tijelo države podrijetla koje je uputilo zamolnicu, navodeći svoje prigovore glede zamolnice.

Članak 6.

Ako tijelo kojem je zamolnica upućena nije nadležno za njezino izvršenje zamolnica će se neodgodivo poslati tijelu u istoj državi koje je nadležno za njezino izvršenje u skladu s odredbama njezinog vlastitog prava.

Članak 7.

Tijelo koje traži izvršenje zamolnice obavijestit će se ukoliko ono to želi, o vremenu i mjestu gdje će se voditi postupak kako bi dotične stranke i njihovi zastupnici mogli biti nazočni. Ta se obavijest šalje izravno strankama ili njihovim zastupnicima, kada to zatraži tijelo države podrijetla.

Članak 8.

Država ugovornica može izjaviti da izvršenju zamolnice može nazočiti pravosudno osoblje iz tijela koje traži izvršenje zamolnice druge države ugovornice. Može se zahtijevati prethodno odobrenje nadležnoga tijela koje je odredila država koja daje takvu izjavu.

Članak 9.

U pogledu načina i postupaka koje je potrebno primijeniti, pravosudno tijelo koje izvršava zamolnicu primjenjuje svoje vlastito pravo.

Međutim, na zahtjev tijela koje traži izvršenje zamolnice može se zatražiti da se primijeni neki poseban način ili postupak, ako to nije protivno unutarnjemu pravu države izvršenja odnosno ako to nije nemoguće provesti zbog njezine unutarnje prakse i postupka ili zbog poteškoća praktične naravi.

Zamolnicu treba izvršiti bez odgode.

Članak 10.

Prilikom izvršenja zamolnice, zamoljeno tijelo primjenjuje odgovarajuće mjere prisile u onim slučajevima i u onom opsegu kako su predviđeni njezinim unutarnjim pravom u pogledu izvršenja naloga kojeg su izdala tijela njegove vlastite zemlje ili zahtjeva koje podnose stranke u unutarnjim postupcima.

Članak 11.

Prilikom izvršenja zamolnice, dotična osoba može odbiti dati iskaz ukoliko je to njena povlastica ili dužnost -

- a) prema pravu države izvršenja; ili
- b) prema pravu države podrijetla, s time da je ta povlastica ili dužnost naznačena u zamolnici, odnosno na drugi način potvrđena zamoljenom tijelu od strane tijela koje traži izvršenje zamolnice.

Država ugovornica može izjaviti da će, uz to, poštivati i povlastice i dužnosti koje postoje prema pravu drugih država, osim države podrijetla i države izvršenja, u opsegu naznačenom u toj izjavi.

Članak 12.

Izvršenje zamolnice može se odbiti jedino ukoliko -

- a) u državi izvršenja izvršenje zamolnice nije u nadležnosti sudbene vlasti; ili
- b) država kojoj je zamolnica upućena smatra da bi se time narušila njezin suverenitet ili sigurnost.

Izvršenje se ne može odbiti samo iz razloga što država izvršenja tvrdi da, prema njezinom unutarnjem pravu, ima isključivu nadležnost u pogledu predmeta spora ili da njezino unutarnje pravo ne dopušta pokretanje takvog postupka

Članak 13.

Dokumente kojima se potvrđuje izvršenje zamolnice zamoljeno tijelo šalje tijelu koje traži izvršenje zamolnice istim putem koji je upotrijebilo tijelo koje traži izvršenje zamolnice.

U svakom slučaju kad zamolnica nije izvršena, bilo u cijelosti ili djelomice, tijelo koje traži izvršenje zamolnice o tome se istim putem odmah obavještava, te mu se priopćuju razlozi.

Članak 14.

Izvršenje zamolnice neće biti razlog za povrat uplaćenih pristojbi ili troškova bilo koje naravi.

Unatoč tome, država izvršenja ima pravo od države podrijetla zatražiti da izvrši povrat naknada isplaćenih vještacima i tumačima, te troškova koji su nastali zbog primjene posebnog postupka kojeg je država podrijetla zatražila na temelju članka 9. stavka 2.

Ako prema pravu države zamoljenog tijela stranke trebaju same osigurati dokaze, pa zamoljeno tijelo ne može samo izvršiti zamolnicu, ono može, nakon dobivanja suglasnosti tijela koje traži izvršenje zamolnice, imenovati prikladnu osobu da to učini. Prilikom traženja suglasnosti zamoljeno tijelo treba naznačiti približnu visinu troškova koji bi mogli nastati zbog tog postupka. Ako tijelo koje traži izvršenje zamolnice dađe suglasnost, mora nadoknaditi sve nastale troškove; bez takve suglasnosti, tijelo koje traži izvršenje zamolnice ne odgovara za troškove.

POGLAVLJE II. – IZVOĐENJE DOKAZA OD STRANE DIPLOMATSKIH SLUŽBENIKA, KONZULARNIH AGENATA I POVJERENIKA

Članak 15.

U građanskim ili trgovačkim stvarima, diplomatski službenik ili konzularni agent države ugovornice može, na državnom području druge države ugovornice i na području na kojem on obnaša svoje dužnosti, izvoditi dokaze bez prisile u odnosu na državljane države koju predstavlja, kao pomoć za potrebe postupka pokrenutog pred sudovima države koju predstavlja.

Država ugovornica može izjaviti da diplomatski službenik ili konzularni agent može izvoditi dokaze samo ako mu je, na zahtjev kojeg je podnio ili je podnesen u njegovo ime, odobrenje za to izdalo odgovarajuće tijelo kojeg je odredila država koja daje tu izjavu, postupajući po zahtjevu koji je podnio on sam ili koji je podnesen u njegovo ime.

Članak 16.

Diplomatski službenik ili konzularni agent države ugovornice može, na državnom području druge države ugovornice i na području na kojem obnaša svoje dužnosti, izvoditi dokaze bez prisile i u odnosu na državljane države u kojoj obnaša svoju dužnost ili u odnosu na državljane treće države, kao pomoć za potrebe postupka pokrenutog pred sudovima države koju predstavlja, ako -

- a) je nadležno tijelo koje je odredila država u kojoj obnaša svoju dužnost dala svoje odobrenje, bilo općenito ili za određeni predmet, i ako
- b) ispunjava uvjete koje je nadležno tijelo navelo u odobrenju.

Država ugovornica može izjaviti da se na temelju ovoga članka dokazi mogu izvoditi bez njezinog prethodnog odobrenja.

Članak 17.

Osoba koja je propisno imenovana povjerenikom za tu svrhu može, u građanskim ili trgovačkim stvarima, bez uporabe prisile izvoditi dokaze na državnom području države ugovornice, a u svezi s pokrenutim postupkom pred sudovima druge države ugovornice ako -

- a) je nadležno tijelo kojeg je odredila država u kojoj se dokazi trebaju izvesti dalo svoje odobrenje, bilo općenito ili za pojedini predmet i ako
- b) ispunjava uvjete koje je nadležno tijelo navelo u odobrenju

Država ugovornica može izjaviti da se dokazi u skladu s ovim člankom mogu izvoditi bez njezinog prethodnog odobrenja.

Članak 18.

Država ugovornica može izjaviti da diplomatski službenik, konzularni agent ili povjerenik koji su ovlašteni izvoditi dokaze prema člancima 15., 16. i 17., mogu tražiti od nadležnog tijela države koja daje izjavu odgovarajuću pomoć pri pribavljanju dokaza uz uporabu prisile. Izjava može sadržavati takve uvjete koje država koja daje izjavu smatra da ih je prikladno postaviti.

Ako tijelo odobri zahtjev, ono primjenjuje sve mjere prisile koje su primjerene i propisane njegovim unutarnjim pravom za korištenje u unutarnjim postupcima.

Članak 19.

Prilikom davanja odobrenja iz članka 15., 16. ili 17. ili odobravanja zahtjeva iz članka 18. nadležno tijelo može utvrditi one uvjete koje smatra prikladnim *inter alia* i u pogledu vremena i mjesta izvođenja dokaza. Jednako tako, ono može zahtijevati da ga se u razumnom roku unaprijed obavijesti o vremenu, datumu i mjestu izvođenja dokaza; u tom slučaju, predstavnik tog tijela ima pravo nazočiti izvođenju dokaza.

Članak 20.

Prilikom izvođenja dokaza prema bilo kojem članku ovoga poglavlja, dotične osobe mogu biti pravno zastupane.

Članak 21.

U slučaju kada je diplomatski službenik ili konzularni agent ili povjerenik na temelju članka 15., 16. ili 17. ovlašten izvoditi dokaze -

- a) on može izvoditi sve vrste dokaza koji su u skladu s pravom države u kojoj se dokazi izvode ili koji nisu protivni bilo kojem odobrenju izdanom na temelju prethodnih članaka, te u tim granicama ima ovlasti zaprimiti iskaz pod prisegom ili uz potvrdu;
- b) zahtjev upućen osobi da pristupi ili dade iskaz treba biti sastavljen na jeziku mjesta gdje se dokaz izvodi ili se uz njega treba priložiti prijevod na taj jezik, ako primatelj nije državljanin države u kojoj je postupak u tijeku;
- c) u zahtjevu tu osobu treba obavijestiti da može biti pravno zastupana a u bilo kojoj državi koja nije dala izjavu prema članku 18., potrebno ju je obavijestiti i da nije obvezna pristupiti niti dati iskaz;
- d) dokazi se mogu izvoditi na način predviđen pravom koje se primjenjuje na sudu pred kojim je postupak u tijeku, uz uvjet da taj način nije zabranjen pravom države u kojoj se dokazi izvode;
- e) osoba od koje je zatraženo da dade iskaz može se pozvati na svoje povlastice i dužnosti da odbije dati iskaz sadržane u članku 11.

Članak 22.

Činjenica da pokušaj izvođenja dokaza prema postupku utvrđenom u ovom poglavlju nije uspio zbog toga što je osoba odbila dati iskaz ne sprječava naknadno podnošenje zahtjeva za izvođenje dokaza u skladu s poglavljem I.

POGLAVLJE III. – OPĆE ODREDBE

Članak 23.

Država ugovornica može u vrijeme potpisivanja, ratifikacije ili pristupa izjaviti da neće izvršavati zamolnice izdane u svrhu postupka predraspravnog otkrivanja dokumenata, kako je poznat u zemljama *common law* sustava.

Članak 24.

Uz središnje tijelo, država ugovornica može odrediti i druga tijela te utvrditi opseg njihovih nadležnosti. Međutim, zamolnice se u svim slučajevima šalju središnjem tijelu.

Savezne su države slobodne odrediti više središnjih tijela.

Članak 25.

Država ugovornica koja ima više od jednog pravnog poretka može odrediti tijela jednog od tih poredaka koja će imati isključivu nadležnost za izvršavanje zamolnica u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 26.

Ako to treba napraviti zbog ustavnih ograničenja, država ugovornica može od države podrijetla zatražiti povrat naknada i troškova plaćenih u vezi s izvršenjem zamolnica za dostavu dokumenata potrebnih kako bi se osiguralo pojavljivanje osobe koja treba dati iskaz, troškova vezanih za nazočnost tih osoba, te trošak izrade transkripta iskaza.

Ako je neka država podnijela zahtjev na temelju gornjega stavka, bilo koja druga država ugovornica može od te države zatražiti povrat sličnih naknada i troškova.

Članak 27.

Odredbe ove Konvencije ne sprječavaju državu ugovornicu da -

- a) izjavi kako se njezinim pravosudnim tijelima zamolnice mogu upućivati i drugim putovima, osim onih predviđenih člankom 2;
- b) dopusti, na temelju svoga unutarnjeg prava ili prakse, da se bilo koja radnja predviđena ovom Konvencijom izvrši pod manje restriktivnim uvjetima;
- c) dopusti, na temelju svoga unutarnjeg prava ili prakse, i druge načine izvođenja dokaza, osim onih predviđenih ovom Konvencijom.

Članak 28.

Ova Konvencija ne sprječava sklapanje sporazuma između dviju ili više država ugovornica kojima se odstupa od -

- a) odredaba članka 2. u odnosu na načine upućivanja zamolnica;
- b) odredaba članka 4. u odnosu na jezike koji se mogu upotrebljavati;
- c) odredaba članka 8. u odnosu na nazočnost pravosudnog osoblja prilikom izvršenja zamolnica;

- d) odredaba članka 11. u odnosu na povlastice i dužnosti svjedoka da odbiju dati iskaz;
- e) odredaba članka 13. u odnosu na načine vraćanja izvršenih zamolnica tijelima koja su zatražila njihovo izvršenje;
- f) odredaba članka 14. u odnosu na naknade i troškove;
- g) odredaba poglavlja II.

Članak 29.

U odnosima između stranaka ove Konvencije koje su u isto vrijeme i stranke jedne od ili obje Konvencija o građanskom postupku potpisanih u Haagu 17. srpnja 1905. i 1. ožujka 1954. godine, ova Konvencija zamjenjuje članke 8. do 16. ranijih Konvencija.

Članak 30.

Ova Konvencija ne utječe na primjenu članka 23. Konvencije iz 1905. godine niti članka 24. Konvencije iz 1954. godine.

Članak 31.

Dodatni sporazumi između stranaka Konvencija iz 1905. i 1954. godine smatraju se jednako primjenjivima na ovu Konvenciju, osim ako se stranke nisu drugačije sporazumjele.

Članak 32.

Ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 29. i 31., ova Konvencija ne odstupi od konvencija kojih su države ugovornice stranke ili će to postati, a sadrže odredbe o pitanjima obuhvaćenim ovom Konvencijom.

Članak 33.

Država može, u vrijeme potpisivanja, ratifikacije ili pristupa, u cijelosti ili djelomice isključiti iz primjene odredbe stavka 2. članka 4. i poglavlja II. Nikakve druge rezerve nisu dopuštene.

Svaka država ugovornica može u svako doba povući rezervu koju je stavila; rezerva prestaje proizvoditi učinak šezdesetog dana nakon notifikacije o povlačenju.

Kada neka država stavi rezervu, bilo koja druga država na koju se rezerva odnosi može primijeniti isto pravilo prema državi koja je rezervu stavila.

Članak 34.

Država može u svako doba povući ili izmijeniti izjavu.

Članak 35.

Država ugovornica dužna je, u vrijeme polaganja svoje isprave o ratifikaciji ili pristupu, ili nekog kasnijeg datuma, obavijestiti Ministarstvo vanjskih poslova Nizozemske o tijelima koje je odredila na temelju članaka 2., 8., 24. i 25.

Država ugovornica dužna je isto tako obavijestiti Ministarstvo, gdje je to primjereno, o sljedećem -

- a) određivanju tijela koja treba obavijestiti, kao i onih od kojih se može zatražiti odobrenje i pomoć u izvođenju dokaza od strane diplomatskog službenika ili konzularnog agenta, na temelju članka 15., 16. odnosno 18.;
- b) određivanju tijela od kojih se može tražiti odobrenje u izvođenju dokaza od strane povjerenika na temelju članka 17., te onih koji mogu pružiti pomoć predviđenu člankom 18.;
- c) izjavama na temelju članka 4., 8., 11., 15., 16., 17., 18., 23. i 27.;
- d) svakom povlačenju ili izmjeni naprijed navedenih određenja i izjava;
- e) povlačenju svake rezerve.

Članak 36.

Bilo kakve poteškoće koje mogu nastati između država ugovornica u vezi s provedbom ove Konvencije rješavaju se diplomatskim putem.

Članak 37.

Ova je Konvencija otvorena za potpisivanje državama zastupljenim na Jedanaestom zasjedanju Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu.

Ona podliježe ratifikaciji, a isprave o ratifikaciji polažu se kod Ministarstva vanjskih poslova Nizozemske.

Članak 38.

Ova Konvencija stupa na snagu šezdesetog dana nakon polaganja treće isprave o ratifikaciji navedene u drugom stavku članka 37.

Za svaku državu potpisnicu koja ju naknadno ratificira, Konvencija stupa na snagu šezdesetog dana nakon polaganja njezine isprave o ratifikaciji.

Članak 39.

Svaka država koja nije bila zastupljena na Jedanaestom zasjedanju Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu, a članica je ove Konferencije ili Ujedinjenih naroda ili neke specijalizirane ustanove te Organizacije, ili je stranka Statuta Međunarodnoga suda, može pristupiti ovoj Konvenciji nakon što ona stupi na snagu u skladu s prvim stavkom članka 38.

Isprava o pristupu polaže se kod Ministarstva vanjskih poslova Nizozemske.

Za državu koja joj pristupa, Konvencija stupa na snagu šezdesetog dana nakon polaganja njezine isprave o pristupu.

Pristup će proizvoditi učinke isključivo u pogledu odnosa između države koja je pristupila Konvenciji i onih ugovornih stranaka koje budu dale izjavu o prihvatu pristupa. Te se izjave polažu u Ministarstvu vanjskih poslova Nizozemske; svakoj od država ugovornica to Ministarstvo, diplomatskim putem, prosljeđuje ovjerene preslike.

Konvencija će stupiti na snagu u odnosima između države koja je pristupila i države koja je dala izjavu o njezinom prihvatu tog pristupa šezdesetog dana nakon polaganja izjave o prihvatu.

Članak 40.

Svaka država može, u vrijeme potpisivanja, ratifikacije ili pristupa, izjaviti da proširuje ovu Konvenciju na sva područja za čije je međunarodne odnose odgovorna, odnosno na jedno ili više njih. Takva izjava proizvodi učinke na datum stupanja Konvencije na snagu za dotičnu državu.

U bilo koje vrijeme nakon toga, takva se proširenja primjene moraju notificirati Ministarstvu vanjskih poslova Nizozemske.

Za područja spomenuta u izjavi o proširenju primjene, Konvencija stupa na snagu šezdesetog dana od notifikacije iz prethodnoga stavka.

Članak 41.

Ova Konvencija ostaje na snazi pet godina od datuma njezinog stupanja na snagu u skladu s prvim stavkom članka 38., čak i za države koje su je ratificirale ili su joj naknadno pristupile.

Ako se ne otkáže, ona se prešulno produžuje svakih pet godina.

Svaki se otkaz notificira Ministarstvu vanjskih poslova Nizozemske najkasnije šest mjeseci prije isteka razdoblja od pet godina.

On se može ograničiti na neka od područja na koje se Konvencija primjenjuje.

Otkaz proizvodi učinke samo u odnosu na državu koja ga je notificirala. Za druge države ugovornice Konvencija ostaje na snazi.

Članak 42.

Ministarstvo vanjskih poslova Nizozemske obavijestit će države iz članka 37. i države koje su Konvenciji pristupile u skladu s člankom 39. o sljedećem -

- a) potpisima i ratifikacijama iz članka 37.;
- b) datumu stupanja ove Konvencije na snagu u skladu s prvim stavkom članka 38.;
- c) pristupima iz članka 39. i datumima kad oni počinju proizvoditi učinke;
- d) proširenjima iz članka 40. i datumima kad ona počinju proizvoditi učinke;
- e) određenjima, rezervama i izjavama iz članaka 33. i 35.;
- f) otkazima iz trećega stavka članka 41.

U potvrdu toga su niže potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali ovu Konvenciju.

Sastavljeno u Hagu, dana 18. ožujka 1970. godine na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se pohranjuje u arhiv Vlade Nizozemske, i čija će se ovjerena preslika diplomatskim putem dostaviti svakoj od država koje su bile zastupljene na Jedanaestom zasjedanju Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu.

CONVENTION ON THE TAKING OF EVIDENCE ABROAD IN CIVIL OR COMMERCIAL MATTERS

The States signatory to the present Convention,

Desiring to facilitate the transmission and execution of Letters of Request and to further the accommodation of the different methods which they use for this purpose,

Desiring to improve mutual judicial co-operation in civil or commercial matters,

Have resolved to conclude a Convention to this effect and have agreed upon the following provisions:

CHAPTER I – LETTERS OF REQUEST

Article 1

In civil or commercial matters a judicial authority of a Contracting State may, in accordance with the provisions of the law of that State, request the competent authority of another Contracting State, by means of a Letter of Request, to obtain evidence, or to perform some other judicial act.

A Letter shall not be used to obtain evidence which is not intended for use in judicial proceedings, commenced or contemplated.

The expression "other judicial act" does not cover the service of judicial documents or the issuance of any process by which judgments or orders are executed or enforced, or orders for provisional or protective measures.

Article 2

A Contracting State shall designate a Central Authority which will undertake to receive Letters of Request coming from a judicial authority of another Contracting State and to transmit them to the authority competent to execute them. Each State shall organize the Central Authority in accordance with its own law.

Letters shall be sent to the Central Authority of the State of execution without being transmitted through any other authority of that State.

Article 3

A Letter of Request shall specify -

- a) the authority requesting its execution and the authority requested to execute it, if known to the requesting authority;
- b) the names and addresses of the parties to the proceedings and their representatives, if any;
- c) the nature of the proceedings for which the evidence is required, giving all necessary information in regard thereto;

- d) the evidence to be obtained or other judicial act to be performed.

Where appropriate, the Letter shall specify, *inter alia* –

- e) the names and addresses of the persons to be examined;
- f) the questions to be put to the persons to be examined or a statement of the subject-matter about which they are to be examined;
- g) the documents or other property, real or personal, to be inspected;
- h) any requirement that the evidence is to be given on oath or affirmation, and any special form to be used;
- i) any special method or procedure to be followed under Article 9.

A Letter may also mention any information necessary for the application of Article 11.

No legalization or other like formality may be required.

Article 4

A Letter of Request shall be in the language of the authority requested to execute it or be accompanied by a translation into that language.

Nevertheless, a Contracting State shall accept a Letter in either English or French, or a translation into one of these languages, unless it has made the reservation authorized by Article 33.

A Contracting State which has more than one official language and cannot, for reasons of internal law, accept Letters in one of these languages for the whole of its territory, shall, by declaration, specify the language in which the Letter or translation thereof shall be expressed for execution in the specified parts of its territory. In case of failure to comply with this declaration, without justifiable excuse, the costs of translation into the required language shall be borne by the State of origin.

A Contracting State may, by declaration, specify the language or languages other than those referred to in the preceding paragraphs, in which a Letter may be sent to its Central Authority.

Any translation accompanying a Letter shall be certified as correct, either by a diplomatic officer or consular agent or by a sworn translator or by any other person so authorized in either State.

Article 5

If the Central Authority considers that the request does not comply with the provisions of the present Convention, it shall promptly inform the authority of the State of origin which transmitted the Letter of Request, specifying the objections to the Letter.

Article 6

If the authority to whom a Letter of Request has been transmitted is not competent to execute it, the Letter shall be sent forthwith to the authority in the same State which is competent to execute it in accordance with the provisions of its own law.

Article 7

The requesting authority shall, if it so desires, be informed of the time when, and the place where, the proceedings will take place, in order that the parties concerned, and their representatives, if any, may be present. This information shall be sent directly to the parties or their representatives when the authority of the State of origin so requests.

Article 8

A Contracting State may declare that members of the judicial personnel of the requesting authority of another Contracting State may be present at the execution of a Letter of Request. Prior authorization by the competent authority designated by the declaring State may be required.

Article 9

The judicial authority which executes a Letter of Request shall apply its own law as to the methods and procedures to be followed.

However, it will follow a request of the requesting authority that a special method or procedure be followed, unless this is incompatible with the internal law of the State of execution or is impossible of performance by reason of its internal practice and procedure or by reason of practical difficulties.

A Letter of Request shall be executed expeditiously.

Article 10

In executing a Letter of Request the requested authority shall apply the appropriate measures of compulsion in the instances and to the same extent as are provided by its internal law for the execution of orders issued by the authorities of its own country or of requests made by parties in internal proceedings.

Article 11

In the execution of a Letter of Request the person concerned may refuse to give evidence in so far as he has a privilege or duty to refuse to give the evidence –

- a) under the law of the State of execution; or
- b) under the law of the State of origin, and the privilege or duty has been specified in the Letter, or, at the instance of the requested authority, has been otherwise confirmed to that authority by the requesting authority.

A Contracting State may declare that, in addition, it will respect privileges and duties existing under the law of States other than the State of origin and the State of execution, to the extent specified in that declaration.

Article 12

The execution of a Letter of Request may be refused only to the extent that –

- a) in the State of execution the execution of the Letter does not fall within the functions of the judiciary; or
- b) the State addressed considers that its sovereignty or security would be prejudiced thereby.

Execution may not be refused solely on the ground that under its internal law the State of execution claims exclusive jurisdiction over the subject-matter of the action or that its internal law would not admit a right of action on it.

Article 13

The documents establishing the execution of the Letter of Request shall be sent by the requested authority to the requesting authority by the same channel which was used by the latter.

In every instance where the Letter is not executed in whole or in part, the requesting authority shall be informed immediately through the same channel and advised of the reasons.

Article 14

The execution of the Letter of Request shall not give rise to any reimbursement of taxes or costs of any nature.

Nevertheless, the State of execution has the right to require the State of origin to reimburse the fees paid to experts and interpreters and the costs occasioned by the use of a special procedure requested by the State of origin under Article 9, paragraph 2.

The requested authority whose law obliges the parties themselves to secure evidence, and which is not able itself to execute the Letter, may, after having obtained the consent of the requesting authority, appoint a suitable person to do so. When seeking this consent the requested authority shall indicate the approximate costs which would result from this procedure. If the requesting authority gives its consent it shall reimburse any costs incurred; without such consent the requesting authority shall not be liable for the costs.

CHAPTER II – TAKING OF EVIDENCE BY DIPLOMATIC OFFICERS, CONSULAR AGENTS AND COMMISSIONERS

Article 15

In civil or commercial matters, a diplomatic officer or consular agent of a Contracting State may, in the territory of another Contracting State and within the area where he exercises his functions, take the evidence without compulsion of nationals of a State which he represents in aid of proceedings commenced in the courts of a State which he represents.

A Contracting State may declare that evidence may be taken by a diplomatic officer or consular agent only if permission to that effect is given upon application made by him or on his behalf to the appropriate authority designated by the declaring State.

Article 16

A diplomatic officer or consular agent of a Contracting State may, in the territory of another Contracting State and within the area where he exercises his functions, also take the evidence, without compulsion, of nationals of the State in which he exercises his functions or of a third State, in aid of proceedings commenced in the courts of a State which he represents, if –

- a) a competent authority designated by the State in which he exercises his functions has given its permission either generally or in the particular case, and
- b) he complies with the conditions which the competent authority has specified in the permission.

A Contracting State may declare that evidence may be taken under this Article without its prior permission.

Article 17

In civil or commercial matters, a person duly appointed as a commissioner for the purpose may, without compulsion, take evidence in the territory of a Contracting State in aid of proceedings commenced in the courts of another Contracting State, if –

- a) a competent authority designated by the State where the evidence is to be taken has given its permission either generally or in the particular case; and
- b) he complies with the conditions which the competent authority has specified in the permission.

A Contracting State may declare that evidence may be taken under this Article without its prior permission.

Article 18

A Contracting State may declare that a diplomatic officer, consular agent or commissioner authorized to take evidence under Articles 15, 16 or 17, may apply to the competent authority designated by the declaring State for appropriate assistance to obtain the evidence by compulsion. The declaration may contain such conditions as the declaring State may see fit to impose.

If the authority grants the application it shall apply any measures of compulsion which are appropriate and are prescribed by its law for use in internal proceedings.

Article 19

The competent authority, in giving the permission referred to in Articles 15, 16 or 17, or in granting the application referred to in Article 18, may lay down such conditions as it deems fit, *inter alia*, as to the time and place of the taking of the evidence. Similarly it may require that it be given reasonable advance notice of the time, date and place of the taking of the evidence; in such a case a representative of the authority shall be entitled to be present at the taking of the evidence.

Article 20

In the taking of evidence under any Article of this Chapter persons concerned may be legally represented.

Article 21

Where a diplomatic officer, consular agent or commissioner is authorized under Articles 15, 16 or 17 to take evidence –

- a) he may take all kinds of evidence which are not incompatible with the law of the State where the evidence is taken or contrary to any permission granted pursuant to the above Articles, and shall have power within such limits to administer an oath or take an affirmation;
- b) a request to a person to appear or to give evidence shall, unless the recipient is a national of the State where the action is pending, be drawn up in the language of the place where the evidence is taken or be accompanied by a translation into such language;
- c) the request shall inform the person that he may be legally represented and, in any State that has not filed a declaration under Article 18, shall also inform him that he is not compelled to appear or to give evidence;
- d) the evidence may be taken in the manner provided by the law applicable to the court in which the action is pending provided that such manner is not forbidden by the law of the State where the evidence is taken;
- e) a person requested to give evidence may invoke the privileges and duties to refuse to give the evidence contained in Article 11.

Article 22

The fact that an attempt to take evidence under the procedure laid down in this Chapter has failed, owing to the refusal of a person to give evidence, shall not prevent an application being subsequently made to take the evidence in accordance with Chapter I.

CHAPTER III – GENERAL CLAUSES

Article 23

A Contracting State may at the time of signature, ratification or accession, declare that it will not execute Letters of Request issued for the purpose of obtaining pre-trial discovery of documents as known in Common Law countries.

Article 24

A Contracting State may designate other authorities in addition to the Central Authority and shall determine the extent of their competence. However, Letters of Request may in all cases be sent to the Central Authority.

Federal States shall be free to designate more than one Central Authority.

Article 25

A Contracting State which has more than one legal system may designate the authorities of one of such systems, which shall have exclusive competence to execute Letters of Request pursuant to this Convention.

Article 26

A Contracting State, if required to do so because of constitutional limitations, may request the reimbursement by the State of origin of fees and costs, in connection with the execution of Letters of Request, for the service of process necessary to compel the appearance of a person to give evidence, the costs of attendance of such persons, and the cost of any transcript of the evidence.

Where a State has made a request pursuant to the above paragraph, any other Contracting State may request from that State the reimbursement of similar fees and costs.

Article 27

The provisions of the present Convention shall not prevent a Contracting State from –

- a) declaring that Letters of Request may be transmitted to its judicial authorities through channels other than those provided for in Article 2;
- b) permitting, by internal law or practice, any act provided for in this Convention to be performed upon less restrictive conditions;
- c) permitting, by internal law or practice, methods of taking evidence other than those provided for in this Convention.

Article 28

The present Convention shall not prevent an agreement between any two or more Contracting States to derogate from –

- a) the provisions of Article 2 with respect to methods of transmitting Letters of Request;
- b) the provisions of Article 4 with respect to the languages which may be used;
- c) the provisions of Article 8 with respect to the presence of judicial personnel at the execution of Letters;
- d) the provisions of Article 11 with respect to the privileges and duties of witnesses to refuse to give evidence;
- e) the provisions of Article 13 with respect to the methods of returning executed Letters to the requesting authority;
- f) the provisions of Article 14 with respect to fees and costs;
- g) the provisions of Chapter II.

Article 29

Between Parties to the present Convention who are also Parties to one or both of the Conventions on Civil Procedure signed at The Hague on the 17th of July 1905 and the 1st of March 1954, this Convention shall replace Articles 8-16 of the earlier Conventions.

Article 30

The present Convention shall not affect the application of Article 23 of the Convention of 1905, or of Article 24 of the Convention of 1954.

Article 31

Supplementary Agreements between Parties to the Conventions of 1905 and 1954 shall be considered as equally applicable to the present Convention unless the Parties have otherwise agreed.

Article 32

Without prejudice to the provisions of Articles 29 and 31, the present Convention shall not derogate from conventions containing provisions on the matters covered by this Convention to which the Contracting States are, or shall become Parties.

Article 33

A State may, at the time of signature, ratification or accession exclude, in whole or in part, the application of the provisions of paragraph 2 of Article 4 and of Chapter II. No other reservation shall be permitted.

Each Contracting State may at any time withdraw a reservation it has made; the reservation shall cease to have effect on the sixtieth day after notification of the withdrawal.

When a State has made a reservation, any other State affected thereby may apply the same rule against the reserving State.

Article 34

A State may at any time withdraw or modify a declaration.

Article 35

A Contracting State shall, at the time of the deposit of its instrument of ratification or accession, or at a later date, inform the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands of the designation of authorities, pursuant to Articles 2, 8, 24 and 25.

A Contracting State shall likewise inform the Ministry, where appropriate, of the following –

- a) the designation of the authorities to whom notice must be given, whose permission may be required, and whose assistance may be invoked in the taking of evidence by diplomatic officers and consular agents, pursuant to Articles 15, 16 and 18 respectively;
- b) the designation of the authorities whose permission may be required in the taking of evidence by commissioners pursuant to Article 17 and of those who may grant the assistance provided for in Article 18;
- c) declarations pursuant to Articles 4, 8, 11, 15, 16, 17, 18, 23 and 27;
- d) any withdrawal or modification of the above designations and declarations;
- e) the withdrawal of any reservation.

Article 36

Any difficulties which may arise between Contracting States in connection with the operation of this Convention shall be settled through diplomatic channels.

Article 37

The present Convention shall be open for signature by the States represented at the Eleventh Session of the Hague Conference on Private International Law.

It shall be ratified, and the instruments of ratification shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Article 38

The present Convention shall enter into force on the sixtieth day after the deposit of the third instrument of ratification referred to in the second paragraph of Article 37.

The Convention shall enter into force for each signatory State which ratifies subsequently on the sixtieth day after the deposit of its instrument of ratification.

Article 39

Any State not represented at the Eleventh Session of the Hague Conference on Private International Law which is a Member of this Conference or of the United Nations or of a specialized agency of that Organization, or a Party to the Statute of the International Court of Justice may accede to the present Convention after it has entered into force in accordance with the first paragraph of Article 38.

The instrument of accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

The Convention shall enter into force for a State acceding to it on the sixtieth day after the deposit of its instrument of accession.

The accession will have effect only as regards the relations between the acceding State and such Contracting States as will have declared their acceptance of the accession. Such declaration shall be deposited at the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands; this Ministry shall forward, through diplomatic channels, a certified copy to each of the Contracting States.

The Convention will enter into force as between the acceding State and the State that has declared its acceptance of the accession on the sixtieth day after the deposit of the declaration of acceptance.

Article 40

Any State may, at the time of signature, ratification or accession, declare that the present Convention shall extend to all the territories for the international relations of which it is responsible, or to one or more of them. Such a declaration shall take effect on the date of entry into force of the Convention for the State concerned.

At any time thereafter, such extensions shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

The Convention shall enter into force for the territories mentioned in such an extension on the sixtieth day after the notification indicated in the preceding paragraph.

Article 41

The present Convention shall remain in force for five years from the date of its entry into force in accordance with the first paragraph of Article 38, even for States which have ratified it or acceded to it subsequently.

If there has been no denunciation, it shall be renewed tacitly every five years.

Any denunciation shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands at least six months before the end of the five year period.

It may be limited to certain of the territories to which the Convention applies.

The denunciation shall have effect only as regards the State which has notified it. The Convention shall remain in force for the other Contracting States.

Article 42

The Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands shall give notice to the States referred to in Article 37, and to the States which have acceded in accordance with Article 39, of the following –

- a) the signatures and ratifications referred to in Article 37;
- b) the date on which the present Convention enters into force in accordance with the first paragraph of Article 38;
- c) the accessions referred to in Article 39 and the dates on which they take effect;
- d) the extensions referred to in Article 40 and the dates on which they take effect;
- e) the designations, reservations and declarations referred to in Articles 33 and 35;
- f) the denunciations referred to in the third paragraph of Article 41.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed the present Convention.

Done at The Hague, on the 18th day of March, 1970, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through the diplomatic channel, to each of the States represented at the Eleventh Session of the Hague Conference on Private International Law.

Članak 3.

Prilikom polaganja isprave o pristupu, Republika Hrvatska priopćit će na Konvenciju iz članka 1. ovoga Zakona sljedeću rezervu:

REZERVA

vezana uz članak 4. stavak 2., te članke 16. i 18. Konvencije

U skladu s člankom 33. stavkom 1. Konvencije, Republika Hrvatska isključuje iz primjene odredbe članka 4. stavka 2., te članaka 16. i 18. Konvencije.

Članak 4.

Prilikom polaganja isprave o pristupu, Republika Hrvatska priopćit će na Konvenciju iz članka 1. ovoga Zakona sljedeće izjave:

IZJAVA

vezana uz članak 2. Konvencije

U skladu s člankom 2. stavkom 1. Konvencije, Republika Hrvatska određuje Ministarstvo pravosuđa kao središnje tijelo za zaprimanje zamolnica koje dolaze od nadležnog pravosudnog tijela druge države ugovornice.

IZJAVA

vezana uz članak 8. Konvencije

U skladu s člankom 8. Konvencije, Republika Hrvatska izjavljuje da pravosudno osoblje države moliteljice može nazočiti izvršenju zamolnice uz prethodno odobrenje Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske.

IZJAVA

vezana uz članak 15. Konvencije

U skladu s člankom 15. Konvencije, Republika Hrvatska izjavljuje da diplomatski službenik ili konzularni agent države ugovornice može na državnom području Republike Hrvatske bez prisile izvoditi dokaze kao pomoć za potrebe postupka koji se vodi pred sudovima države čiji je predstavnik, bez prethodne dozvole hrvatskog središnjeg tijela, pod uvjetom da je osoba na koju se izvođenje dokaza odnosi isključivo državljanin države koju predstavlja.

IZJAVA

vezana uz članak 23. Konvencije

U skladu s člankom 23. Konvencije, Republika Hrvatska izjavljuje da neće izvršavati zamolnice izdane u svrhu postupka predraspravnog otkrivanja dokumenata, kako je poznat u zemljama *common law* sustava.

Članak 5.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa.

Članak 6.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Konvencija iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te će se podatak o njezinom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s člankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa:

Zagreb,

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v.r.

Obrazloženje

Člankom 1. Zakona, propisuje se da Hrvatski sabor, sukladno odredbi članka 139. Ustava Republike Hrvatske i članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine", broj 28/96), potvrđuje Konvenciju o izvođenju dokaza u inozemstvu u građanskim ili trgovačkim stvarima, čime se iskazuje pristanak Republike Hrvatske da bude vezana ovom Konvencijom, na temelju čega će ovaj pristanak biti iskazan i na međunarodnoj razini.

Članak 2. Zakona sadrži tekst Konvencije u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

U članku 3. Zakona sadržan je tekst rezerve koju će Republika Hrvatska, u skladu s člankom 33. stavkom 1. Konvencije, prilikom polaganja svoje isprave o pristupu, priopćiti depozitaru Konvencije vezano uz članak 4. stavka 2. Konvencije (zahtjeva se da zamolnica bude na hrvatskom jeziku ili uz nju treba biti priložen prijevod na hrvatski jezik – kako bi se olakšalo hrvatskim pravosudnim tijelima postupanje vezano uz izvršenje zamolnice), te članke 16. i 18. Konvencije (radi zaštite suvereniteta Republike Hrvatske, isključuje se mogućnost da strani diplomatski službenici i konzularni agenti na državnom području Republike Hrvatske izvode dokaze u odnosu na državljane Republike Hrvatske ili državljane treće države).

U članku 4. Zakona sadržan je tekst izjava koje će Republika Hrvatska, u smislu članka 35. Konvencije, prilikom polaganja svoje isprave o pristupu, priopćiti depozitaru Konvencije vezano uz: članak 2. – Ministarstvo pravosuđa, kao središnje tijelo državne uprave koje između ostalog obavlja i poslove sklapanja i provedbe međunarodnih ugovora iz područja međunarodne pravne pomoći u građanskim stvarima, određuje se hrvatskim središnjim tijelom u smislu Konvencije; članak 8. – kako bi se priopćilo da pravosudno osoblje države moliteljice može nazočiti izvršenju zamolnice uz prethodno odobrenje Ministarstva pravosuđa; članak 15. – kako bi se priopćilo da diplomatski službenici i konzularni agenti drugih država ugovornica mogu na državnom području Republike Hrvatske izvoditi dokaze kao pomoć za potrebe postupka koji se vodi pred sudovima države čiji su predstavnici, bez prethodnog odobrenja hrvatskog središnjeg tijela, pod uvjetom da je osoba na koju se izvođenje dokaza odnosi, isključivo državljanin države koju predstavlja, čime se postiže efikasnije pružanje pravne pomoći; članak 23. – kako bi se priopćilo da Republika Hrvatska neće izvršavati zamolnice izdane u svrhu predraspravnog otkrivanja dokumenata, kako je poznat u zemljama *common law* sustava, budući postupak predraspravnog otkrivanja dokumenata nije u duhu europskog kontinentalnog pravnog sustava, a na kojem počiva pravni poredak Republike Hrvatske.

Člankom 5. Zakona utvrđuje se da je provedba Zakona u djelokrugu središnjeg tijela državne uprave nadležnoga za poslove pravosuđa.

Člankom 6. utvrđuje se da na dan stupanja na snagu Zakona, Konvencija nije na snazi za Republiku Hrvatsku će se podatak o stupanju na snagu Konvencije iz članka 1. ovoga Zakona u odnosu na Republiku Hrvatsku, sukladno članku 30. stavku 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, objavili naknadno.

Člankom 7. uređeno je stupanje ovoga Zakona na snagu.